

33/48/60**KARTA PRZEDMIOTU**

Nazwa przedmiotu/modułu:	GERIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO GERIATRYCZNE
Nazwa angielska:	GERIATRICS AND GERIATRIC NURSING
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Forma studiów/ Poziom studiów:	Stacjonarne/ I-go stopnia – licencjackie
Profil studiów	Praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych, Katedra Nauk Medycznych
Prowadzący przedmiot:	prof. dr hab. n. med. Małgorzata Sobieszczańska mgr Mirosława Kieżun-Pruszcz
Status przedmiotu	obowiązkowy

I. Formy zajęć, liczba godzin z planu nauczania

Semestr	Wykład	Samokształcenie	Zajęcia praktyczne	Praktyka zawodowa	Łącznie	ECTS
3	55	20	-	-	75	2
4	-	-	80	80	160	6
Razem	55	20	80	80	235	8

II. Cel przedmiotu

C1 Opanowanie przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu geriatрії i pielęgniarstwa geriatrycznego w celu przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych z zakresu pielęgniarstwa geriatrycznego oraz do sprawowania kompleksowej opieki nad pacjentem w wieku podeszłym.

III. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

brak

IV. Oczekiwane efekty uczenia się**W zakresie wiedzy student zna i rozumie:**

D.W1. czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku

D.W2. etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwiej nad pacjentami w wybranych chorobach

D.W3. zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;

D.W5. zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach

D.W6. właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania

D.W7. standardy i procedury pielęgniarstwiej stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia

D.W9. proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym

D.W10. zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);

D.W11. etiopatogenezę najczęstszych schorzeń wieku podeszłego

D.W12. narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji

W zakresie umiejętności student potrafi:

D.U1. gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;

D.U2. prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień

D.U3. prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób

D.U6. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;

D.U11. modyfikować dawkę stałą insuliny szybko- i krótkodziałającej

D.U15. dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;

D.U16. uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;

D.U17. prowadzić u dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe

D.U18. rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego

D.U21. prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej

D.U22. przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta

D.U26. przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza

W zakresie kompetencji społecznych student:

K.S.1 - dokonywania samooceny w zakresie wiedzy i umiejętności zawodowych i do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów;

K.S.2 - kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania jego godności, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;

K.S.3 – przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji z nim związanych

K.S.4 – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;

K.S.5 – rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki.

V. Treści programowe

Forma zajęć: WYKŁAD

**Liczba
godzin**

Semestr 3

W.1	Podstawy gerontologii. Teorie starzenia i jego uwarunkowania. Psychospołeczne aspekty wieku podeszłego. Modele starości. Style życia ludzi starszych. Prewencja geriatryczna i profilaktyka starzenia.	6
W.2	Organizacja opieki geriatrycznej w Polsce. Formy opieki zdrowotnej, społecznej, zasady ich funkcjonowania i standardy usług. Pomoc instytucjonalna na rzecz osób starszych. Aktywizacja psychospołeczna seniorów.	4
W.3	Wielkie zespoły geriatryczne. Zespoły psychopatologiczne, upośledzenia lokomocji, upadki, upośledzenia wzroku i słuchu, nieotrzymanie zwieraczy, geriatryczny, zaburzenia odżywiania i zaburzenia gospodarki wodno -elektrolitowej, zespół jatrogenny. Zespół słabości (<i>Frailty syndrome</i>).	8
W.4	Odrębności etiopatogenezy, przebiegu, terapii i problemy diagnostyczne chorób w wieku podeszłym. Problem wielochorobowości i polipragmazji. Kompleksowa ocena i opieka geriatryczna.	10
W.5	Specyfika opieki wobec pacjentów w wieku geriatrycznym. - zadania i role pielęgniarki w zespole geriatrycznym. Modele opieki stosowane w opiece nad podopiecznym w wieku geriatrycznym. Metody zbierania wywiadu z osobą w wieku podeszłym. Problemy farmakoterapii osób starszych. Problemy psycho-społeczne w wieku podeszłym. Narzędzia i skale służące kompleksowej ocenie geriatrycznej.	4
W.6	Rola i zadania pielęgniarki w procesie rehabilitacji fizycznej i psychicznej pacjenta w wieku podeszłym. Znaczenie działań usprawniających. Sprzęt pielęgnacyjno – rehabilitacyjny - zasady wykorzystania.	3
W.7	Problemy pielęgnacyjno - opiekuńcze i ocena potrzeb pacjenta w wieku geriatrycznym z pogłębiającą się niepełnosprawnością, długotrwale unieruchomionego, dolegliwościami bólowymi wynikającymi z chorób przewlekłe postępujących. Opieka nad pacjentem w stanie terminalnym.	4
W.8	Diagnoza pielęgniarstwa i zasady planowania opieki, wobec pacjenta z WPG i ich konsekwencjami oraz w wybranych jednostkach chorobowych wieku podeszłego. Zasady i techniki zabiegów pielęgnacyjno – rehabilitacyjnych oraz diagnostyczno – leczniczych stosowanych w opiece nad pacjentem w wieku geriatrycznym. Zasady	12

	diagnozowania i rodzaje badań diagnostycznych zlecanych pacjentom w wieku geriatrycznym.	
W.9	Edukacja zdrowotna człowieka i profilaktyka w wieku podeszłym. - poradnictwo dla osób starszych i ich opiekunów w zakresie zapobiegania utracie potencjału zdrowotnego, rola pielęgniarki w edukacji osób starszych z zakresie samoopieki i samopielęgnacji, zasady aktywizacji fizycznej i psychicznej osób w wieku podeszłym, zasady odżywiania i dietoterapia w wieku geriatrycznym.	4
Suma godzin		55
Forma zajęć: ZAJĘCIA PRAKTYCZNE		Liczba godzin
Semestr 4		
ZP.1	Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania oddziału geriatrycznego. Modele opieki pielęgniarskiej, standardy, procedury oraz dokumentacja obowiązująca w oddziale internistycznym. Rola pielęgniarki w oddziale geriatrycznym. Udział pielęgniarki w żywieniu osób w wieku podeszłym, farmakoterapii, dietoterapii i rehabilitacji pacjentów w wieku podeszłym. Udział pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym. Nawiązanie kontaktu z pacjentem i jego otoczeniem.	10
ZP.2	Określenie problemów zdrowotnych i deficytu samoopieki pacjenta, zaplanowanie, wdrożenie i ocena działań pielęgnacyjno – opiekuńczych wobec pacjentów z niepełnosprawnością, długotrwale unieruchomionych i wielkimi problemami geriatrycznymi. Rozpoznawanie wskazań do wykonywania podstawowych badań diagnostycznych wraz z wystawianiem stosownych skierowań.	10
ZP.3	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania , terapii, pielęgnowania i rehabilitacji osób w wieku podeszłym ze schorzeniami serca i układu krążenia.	10
ZP.4	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania , terapii, pielęgnowania i rehabilitacji osób w wieku podeszłym ze schorzeniami układu oddechowego.	10
ZP.5	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania , terapii, pielęgnowania i rehabilitacji osób w wieku podeszłym w najczęstszych zaburzeniach ze strony układu pokarmowego i w cukrzycy.	10
ZP.6	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania , terapii, pielęgnowania i rehabilitacji osób w wieku podeszłym ze schorzeniami układu moczowego.	10
ZP.7	Udział pielęgniarki w edukacji zdrowotnej podopiecznych i ich opiekunów ukierunkowanej na samoopiekę i samopielęgnację ludzi w wieku podeszłym oraz profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.	10
ZP.8	Rozpoznanie problemów, ustalenie i realizacja planu pielęgnowania wybranego pacjenta z wykorzystaniem karty procesu pielęgnowania.	10
Suma godzin		80
Forma zajęć: PRAKTYKA ZAWODOWA		Liczba godzin
Semestr 4		
PZ	Struktura organizacyjna oddziału geriatrycznego w wybranej przez studenta placówce. Zapoznanie ze specyfiką funkcjonowania oddziału. Modele opieki pielęgniarskiej, standardy, procedury oraz dokumentacja obowiązująca w oddziale. Rola pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym; przestrzeganie norm i zasad obowiązujących oddziale, odpowiedzialność pielęgniarki za podejmowane decyzje. Udział pielęgniarki w żywieniu osób w wieku podeszłym, farmakoterapii, dietoterapii i rehabilitacji pacjentów w wieku podeszłym. Standard przyjęcia pacjenta do oddziału Udział pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym. Sprzęt i aparatura stosowana w oddziale. Nawiązanie kontaktu z pacjentem i jego otoczeniem. Zbieranie informacji o pacjencie znanymi metodami (obserwacja, wywiad ukierunkowany, rozmowa, pomiar, analiza dokumentacji, informacje od członków zespołu terapeutycznego i rodziny) dla celów diagnozy pielęgniarstwa i leczenia.	80
PZ	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania , terapii i rehabilitacji osób w wieku podeszłym w obrębie schorzeń ze strony układu oddechowego, sercowo	

	- naczyniowego, pokarmowego, kostno-stawowego, nerwowego, moczowego i cukrzycy oraz wielkich problemów geriatrycznych.	
PZ	Wdrażanie nabytych wiadomości i umiejętności w proces samodzielnego określania problemów zdrowotnych i deficytu samoopieki pacjenta, zaplanowania, , wdrożenie i ocena działań pielęgnacyjno – opiekuńczych z uwzględnieniem planowania wspólnie z zespołem terapeutycznym i rodziną działań pozwalających na optymalne funkcjonowanie osoby starszej i skuteczne postępowanie leczniczo-pielęgnacyjno- rehabilitacyjne w określonej sytuacji.	
PZ	Udział pielęgniarstwa w żywieniu ludzi w wieku podeszłym. Rodzaje diet i zapotrzebowanie na składniki pokarmowe, niedobory witaminowe i mineralne	
PZ	Udział pielęgniarstwa w edukacji zdrowotnej podopiecznych i ich opiekunów ukierunkowanej na samoopiekę i samopielęgnację ludzi w wieku podeszłym, zapobiegania utracie potencjału zdrowotnego oraz aktywizację fizyczną i psychiczną osób w wieku podeszłym, zasady odżywiania ludzi w wieku podeszłym, rodzaje diet, zapotrzebowanie na składniki pokarmowe, niedobory witaminowe i mineralne w wieku geriatrycznym.	
Suma godzin		80
VI. Narzędzia dydaktyczne		
1.	Rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne, plansze poglądowe, filmy dydaktyczne	
2.	Studium przypadku	
3.	Metoda sytuacyjna	
4.	Dokumentacja pacjenta i oddziału	
5.	Sprzęt i aparatura będąca na wyposażeniu oddziału szpitalnego.	
6.	Standardy i procedury obowiązujące w oddziale	
7.	Testy z instrukcją rozwiązywania, zasady przyznawania oceny oraz klucz odpowiedzi.	
8.	Kryteria oceny umiejętności praktycznych w przebiegu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w oddziale chorób wewnętrznych	
9.	Kryteria oceny procesu pielęgnowania prowadzonego przez studentów w ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w oddziale chorób wewnętrznych	
10.	Kryteria oceny postawy studenta na zajęciach praktycznych i praktyk zawodowych w oddziale chorób wewnętrznych	
11.	Kryteria oceny końcowej z zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w oddziale chorób wewnętrznych	
VII. Metody dydaktyczne		
1.	wykład informacyjny	
2.	wykład aktywizujący	
3.	opis, objaśnienie i wyjaśnienie	
4.	metoda sytuacyjna	
5.	pokaz,	
6.	dyskusja dydaktyczna	
7.	metoda przypadków	
8.	analiza dokumentacji medycznej	
9.	obserwacja	
10.	proces pielęgnowania	
11.	raport ustny	
VIII. Sposoby oceny		
F1	Pytania, testy jednokrotnego wyboru i mieszane sprawdzające przygotowanie do tematyki zajęć praktycznych	
F2	Aktywność podczas zajęć	
F3	Dokumentacja procesu pielęgnowania	
F4	Instruktaż wstępny, bieżący , końcowy – zajęcia praktyczne	
F5	Obserwacja działań i postawy studenta w roli członka zespołu terapeutycznego w oddziale	
P1	Test podsumowujący tematykę wykładów	
P2	Test podsumowujący tematykę zajęć praktycznych	

P3	Ocena indywidualnej dokumentacji procesu pielęgnowania, umiejętności praktycznych i postawy						
P4	Egzamin pisemny – test						
IX. Obciążenie pracą studenta							
Forma aktywności			Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności				
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)			55				
- wykład			80				
- zajęcia praktyczne			20				
Samokształcenie			80				
Praktyka zawodowa			10				
Przygotowanie do zajęć			10				
Przygotowanie do egzaminu			255				
SUMA GODZIN			8				
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZEDMIOTU							
X. Literatura podstawowa i uzupełniająca							
Literatura podstawowa							
1. Rosenthal T., Williams M., Geriatria Wyd. Czelej 2009							
2. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D., Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne PZWL 2015							
Literatura uzupełniająca							
1. Motzing G., Schwarz S., Pielęgniarstwo geriatryczne. Wyd. Urban & Partner 2012							
2. Cybulski M., Krajewska-Kułak E., Opieka nad osobami starszymi : przewodnik dla zespołu terapeutycznego PZWL 2016							
3. Iona Murdoch, Sarah Turpin, Bree Johnston, Alasdair MacLulich, Eve Losman ; redakcja wydania polskiego Tomasz Kostka ; [tłumaczenie z języka angielskiego Rafał Śmietana].Stany nagłe w geriatrii. Wrocław : Edra Urban & Partner, 2017							
4. Murdoch I., Turpin S., Jonston B. Stany nagłe w geriatrii Wyd. Urban & Partner 2017							
XI. Tablica powiązań efektów przedmiotowych i kierunkowych z celami przedmiotu w odniesieniu do metod ich weryfikacji							
Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny		
D.W1.	C1	W. 3,4,7,8; ZP.2-8; PZ	1,4,7	1,2,3,4,6,7,8,9,10,11	F		
D.W2.		W. 3-8; ZP.2-8; PZ	1,4,7		F		
D.W3.		W5-9; ZP 2-8; PZ	1,4,7		F		
D.W5.		W5-9; ZP.2-8; PZ	1,4,7		F		
D.W6.		W3-9; ZP. 2-8; PZ	1,4,7		F		
D.W7.		W 5-9; ZP.1-8 PZ	1,2,4,7		F		
D.W9.		W1,3-9; ZP.1-8; PZ	1,2,4,5,6,7		F		
D.W10.		W2; ZP2-8; PZ	1,4		F		
D.W11.		W3,4; ZP.1-8; PZ	1,2,3,4,7		F		
D.W12.		W5-9; ZP.1; PZ;	1,3,4,7		F P		
D.U1.		C1	ZP.2-8, PZ		3,4,5,6,7,8,9,10,11	3,4,5,7,8,9,10,11	F
D.U2.			ZP.1-8, PZ				F
D.U3.	ZP.3-8; PZ		F				
D.U6.	ZP.2-8; PZ		F				

D.U11.	C1	ZP.5; PZ			F
D.U15.		ZP.1-8; PZ			F
D.U16.		ZP.1-8; PZ			F
D.U17.		ZP.2,5,7,8; PZ			F
D.U18.		ZP.2-8; PZ			F
D.U21.		ZP.1-8; PZ			F
D.U.22.		ZP.1-8; PZ			F
D.U26.		ZP.1-8; PZ			F
K.S.1-5	C1	ZP.1-8; PZ	2,3,4,5,6,7,8, 9,10,11	3,4,5,7,8,9,10,11	F

XII. Zasady weryfikacji oczekiwanych efektów uczenia się

Przedmiot kończy się egzaminem w formie testu w semestrze 4. Test obejmuje pytania jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień– test mieszany, aby uzyskać pozytywną ocenę z testu student powinien udzielić 60% poprawnych odpowiedzi. Za poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 pkt, za błędną lub brak odpowiedzi 0 pkt. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest pozytywne zaliczenie zajęć praktycznych.

Skala ocen

Bardzo dobry – 91% - 100%

Dobry plus – 86% - 90%

Dobry – 81% - 85%

Dostateczny plus – 76% - 80%

Dostateczny – 60% - 75%

Niedostateczny – poniżej 60%

Zaliczenie godzin bez udziału nauczyciela:

- zaliczenie pracy samokształceniowej na wybrany przez siebie temat. Tematy prac aktualizowane są każdego roku akademickiego i podawane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Kryteria oraz zasady pisania pracy samokształceniowej stanowią (zał. nr 1)

Kryteria zaliczenia zajęć praktycznych:

- przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych (zał. nr 2)
- obowiązkowa 100% obecność na zajęciach
- zaliczenie procesu pielęgnowania (zał. nr 3)
- zaliczenie tematyki zajęć praktycznych (zał nr 4)
- zaliczenie umiejętności praktycznych w oddziale przewidzianych programem nauczania, (zał nr 5)
- ocena kompetencji społecznych w czasie zajęć praktycznych odbywa się na zasadzie obserwacji studenta przez nauczyciela akademickiego i zespół terapeutyczny. Kryterium oceny postawy studenta (zał. nr 6)
- ocena końcowa z zajęć praktycznych zał nr 7

Na ocenę końcową składa się:

30% oceny wiedzy + 45% oceny umiejętności + 5% oceny kompetencji społecznych (ocena postawy studenta)+ 20% oceny procesu pielęgnowania

Ocena końcowa:

5,0 – 4,90 – bardzo dobry

4,89 – 4,50 – plus dobry

4,49 – 4,0 – dobry

3,99 – 3,50 plus dostateczny

3,49 – 3,0 – dostateczny

< 3,0 - niedostateczny

Kryteria zaliczenia praktyki zawodowej:

- 1.100% obecność na zajęciach
2. przestrzeganie regulaminu praktyk zawodowych
3. zaliczenie umiejętności praktycznych w „Dzienniczku umiejętności pielęgniarstwa” przewidzianych programem nauczania w oddziale geriatrycznym
4. zaliczenie procesu pielęgnowania (Kryteria oceny procesu pielęgnowania zał.1)

5. pozytywna ocena kompetencji społecznych w czasie praktyki zawodowej. Postawa studenta jest monitorowana przez opiekuna praktyki, pacjenta oraz zespół terapeutyczny.

XIII. Inne przydatne informacje o przedmiocie

Tematyka samokształcenia do podawana przez prowadzącego na pierwszych zajęciach

Zajęcia odbywają się w salach Wydziału Nauk Medycznych i Technicznych 202 II piętro, budynek nr 3

Terminy konsultacji podawane są na pierwszych zajęciach.

Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) – zgodnie z planem zajęć umieszczonym na tablicy informacyjnej oraz na stronie internetowej Wydziału Nauk Medycznych i Technicznych

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się w oddziałach, pododdziałach geriatrycznych lub placówkach pielęgnacyjno – leczniczych sprawujących opiekę nad ludźmi w wieku podeszłym

Na zajęciach obowiązuje regulamin „praktyk”